

A védett természeti területek legfontosabb adatai és természetvédelmi jelentősége

1. Szigeterdő

Védetté nyilvánítás éve (jogszába száma): 1976 (43.051/1976)

Terület: 4,8 ha

Helyrajzi szám: 1882/3

GPS: N 46° 21,929' E 18° 8,106' (súlyponti koordináta)

Tulajdoni helyzet: önkormányzati tulajdon

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A Szigeterdő a környéken nagyobb részt kiirtott síkvidéki tölgyes-juharos-körises növénytakarsulás természetközeli állapotú maradványfoltja. Az idős (70-150 éves) kocsányos tölgyekből (*Quercus robur*), mezei juharokból (*Acer campestre*) és magas körisekből (*Fraxinus excelsior*) álló erdőrész számos növény- és állatfaj számára biztosít élőhelyet. Madárfaunája igen gazdag: a rendszeresen költő fajok száma 18, az alkalmi költőké 13, a megfigyelt téli vendégek száma 9. Köztük több ritka, védett madárfaj is előfordul, mint például az erdei fülesbagoly (*Asio otus*), a macskabagoly (*Strix aluco*) és a füles kuvik (*Otus scops*). Táplálkozásként és őszi-téli madárvendégként olyan ritka madárfajokkal találkozhatunk, mint például a csonttollú (*Bombycilla garrulus*), a süvöltő (*Pyrrhula pyrrhula*), a léprigó (*Turdus viscivorus*), a kis és a kormos légykapó (*Ficedula parva* és *F. hypoleuca*), a kerti geze (*Hippolais icterina*), a búbos banka (*Upupa epops*), a berki tücsökmadár (*Locustella fluviatilis*), a zöld küllő (*Picus viridis*) és a fekete harkály (*Dryocopus martius*). Ritka, védett emlősök is előfordulnak, mint például a mókus (*Sciurus vulgaris*) és a keleti sün (*Erinaceus concolor*).

A természetközeli erdőrész mellett a későbbiekben egy angolkertet alakítottak ki. A parkban díszcserjék (magyal – *Ilex aquifolium*, hóbagyó – *Symphoricarpos orbiculatus*, hibiszkusz – *Hybiscus syriacus*, fagyal – *Ligustrum vulgare*), örökzöld és lombhullató díszfák (pl. tiszafa –

Taxus baccata, japánakác – *Sophora japonica*, páfrányfenyő – *Ginkgo biloba*, liliumfa – *Magnolia kobus*, tulipánfa – *Liriodendron tulipifera*) egyaránt előfordulnak.

A Szigeterdő DNY-i szélén álló vár és lakótorony a XIII. században épült. A fa- és téglaeépítményeket árok és földsánc övezte. Az erődítmény a XVI. században pusztult el egy tűzvész során. Az 1990-es években végzett ásások során egy 10 x 10 m alapterületű, 2,5 m falvastagságú, téglából épült lakótorony alapjait tárták fel. A torony építéséhez szükséges téglát helyben égették ki. A téglaegető maradványait szintén megtalálták. A kiemelkedően valószínűleg már a vár építését megelőzően, a X-XI. században megtelepedett az ember, amire a feltárások során talált földbe mélyített ház és hulladékgyűjtők utalnak. A vár és környéke országos jelentőségű régészeti lelőhely.

A parkban kapott helyett Horvay János 1848-as első független magyar kormányt ábrázoló szoborcsoportja, amely 1951-ig a Parlament előtti téren állt. A politikai okokból eltávolított szobrokat 1972-73-ban állították fel Dombóváron. A szoborcsoport és a vár országosan védett műemlék.

A park a Kapos-völgy egyik terasz-szigetén helyezkedik el, amely egy korábban nagyobb kiterjedésű terasz felszabdálódásával keletkezett. A város területén, illetve a Kapos jelenlegi árterén több teraszsziget is található. Ezek közül a szigeterdei a legnagyobb méretű és legkevésbé erodálódott, így típusossága következtében helyi szintű felszínalaktani értéket jelent.

2. ¹

3. Gólyavár

Védetté nyilvánítás éve (jogszabály száma): ismeretlen

Terület: 3,1 ha

Helyrajzi szám: 0350, 0351/1, 0352, 0353/1 (részben)

GPS: N 46° 21,836' - E 18° 7,354' (súlyponti koordináta)

¹ Hatályon kívül helyezte a 23/2023. (VI. 30.) R., a hatályvesztés napja: 2023. július 1.

Tulajdoni helyzet: önkormányzati tulajdon

Természet- és műemlékvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A Kapos-völgy egyik terasz-szigetén valószínűleg a tatárjárás után épült a vár. Első ismert írásos emléke az Árpád-ház kihalását követő időkből származik, ekkor a Vencel-párti Henrik bán szerezte meg. Károly Róbert hatalmának megszilárdítása után az egykori királyi javakat visszavette és a vár 1326-ban csere útján a Csák nemzetség birtokába került. Az új birtokos család a helynév alapján Dombainak nevezte magát. Dombay János halála után felesége, Werbőczy Örzse révén a vár Werbőczy Imre birtokába került. A várban tartózkodott 1537-ben Tinódi Lantos Sebestyén, itt írta meg „Jázon és Medea” című széphistóriáját. A török az 1543-44. évi hadjáratban elfoglalta a várat. Itt rendezték be a budai pasalik koppányi szandzsájkjának egyik központját, a török állandó katonaságot tartott benne. A vár környékét 1683-ban a Bécs alól menekülő Ali Musztafa csapatai felperzselték. A várat a XIV-XVII. században patkó alakban település övezte, amelyről egyes kutatók azt feltételezik, hogy Dombóvár település őse, a középkori Dombó, ahol templom is állt. Részletes régészeti kutatása 2015 tavaszán az önkormányzat megbízásából megkezdődött.

Az egyik falrészlet tetején korábban rendszeresen fészkelte és költött egy fehér gólya (*Ciconia ciconia*) pár.

A vár és környéke változatos, természetszerű benyomást keltő tájképi együttes, nagy kiterjedésű gyepekkel, cserjés és fás ligetekkel, a völgytalpból kiemelkedő terasz-szigeten álló várral.

4. Kis-Konda-patak völgye

Védetté nyilvánítás éve (jogszabály száma): 2004 (10/2004. önkormányzati rendelet)

Terület: 388,6 ha

Helyrajzi szám: 036/1, 036/2, 039/15, 039/16, 042/1, 042/2, 043, 046, 047, 048/1, 049, 051, 052, 053, 054, 058, 062, 063, 064, 065, 0121, 0122, 0124, 0125, 0132, 0133, 0134, 0146/2, 0148, 0158, 0161, 0162, 0163, 0164, 0166, 0169, 0170, 0171, 0173, 0174, 0175, 0176, 0187, 0188, 0189, 0190, 0191, 0192, 0193, 0194/2, 0199, 0200, 0201, 0204, 1977, 1979/1, 2046, 2047, 2049/1, 2049/2, 2162, 2169/3, 2169/4, 2873/6, 2873/9, 2873/10, 2875/2, 2876/1, 2876/2, 2877, 2878/6, 2889, 2892, 2893/1, 2893/2, 2894/5, 2913/1, 2913/2, 2913/3, 2914, 2915/1, 2915/2, 2915/3, 2916/1, 2916/2, 2917, 2918, 2919, 2921, 2922, 2923, 4641/2, 4647

GPS: N 46° 27,644' - E 18° 8,444' (a TT É-i pontja), N 46° 25,493' - E 18° 8,295' (Kiskondai-halastavak D-i gátja), N 46° 23,636' - E 18° 8,286' (belterületi szakasz súlyponti koordinátája), N 46° 22,582' - E 18° 8,695' (a TT D-i pontja)

Tulajdoni helyzet: állami tulajdon, önkormányzati tulajdon és magántulajdonosok

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A tőzegbányászat által létrehozott mélyedésekben, a Kis-Konda-patak felduzzasztásával létrehozott Tuskei-horgásztó és Kiskondai-halastavak környékének természetközeli állapotú vizes élőhelyei és vízparti ligetei számos ritka, védett faj számára biztosítanak élőhelyet és táplálkozóterületet. A vizes élőhelyi jellegből adódóan különösen kételtű- és hullőfaunája értékes. Az emlősök közül kiemelkedő a vidra (*Lutra lutra*) előfordulása. A völgyben 1980 óta folyik madárgyűrés és vonuláskutatás, így a madárfaunára vonatkozóan részletes adatok állnak rendelkezésre. A megfigyelt fajok száma 204, amelyek között több ritka, védett madárfaj is előfordul. A kételtűek 16 hazai képviselőjéből 11 faj előfordulása bizonyított. Az ártéri ligetekben helyenként terebélyes, idős tölgyek őrzik az eredeti erdei társulások emlékét.

A patak völgy különleges természeti képződményei és egyben kultúrtörténeti emlékei a források, kutak, amelyek egykor fontos szerepet töltek be a völgy mentén elhelyezkedő mezőgazdasági területeken dolgozók ivóvízzel való ellátásában.

A patak menti természetközeli állapotú ligetek, gyepek – különböző jellegű tájak közötti összeköttetést teremtve – regionális szintű ökológiai folyosót képeznek.

A tavak és parti sávjaik a környező „agrársivatagban” üde látványt nyújtó változatos, természetszerű benyomást keltő tájképi együttesek.

4.1. Táblázat: Kis-Konda-patak völgyi fokozottan védett fajok:
--

	A) Fokozottan védett fajok	B) Eszmei érték
1.	Rétisas (<i>Haliaetus albicilla</i>)	1 000 000 Ft
2.	Barna kánya (<i>Milvus migrans</i>)	500 000 Ft
3.	Cigányréce (<i>Aythya nyroca</i>)	500 000 Ft
4.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	500 000 Ft
5.	Halászsas (<i>Pandion haliaetus</i>)	500 000 Ft
6.	Haris (<i>Crex crex</i>)	500 000 Ft
7.	Kis csér (<i>Sterna albifrons</i>)	500 000 Ft
8.	Nagy póling (<i>Numenius arquata</i>)	500 000 Ft
9.	Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)	500 000 Ft
10.	Gólyatöcs (<i>Himantopus himantopus</i>)	250 000 Ft
11.	Kis kócsag (<i>Egretta garzetta</i>)	250 000 Ft
12.	Kormos szerkő (<i>Chlidonias niger</i>)	250 000 Ft
13.	Nagy goda (<i>Limosa limosa</i>)	250 000 Ft
14.	Sárszalonka (<i>Gallinago gallinago</i>)	250 000 Ft
15.	Vörös gém (<i>Ardea purpurea</i>)	250 000 Ft
16.	Vidra (<i>Lutra lutra</i>)	250 000 Ft
17.	Bakcsó (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	100 000 Ft
18.	Bőjti réce (<i>Anas querquedula</i>)	100 000 Ft
19.	Bölgébika (<i>Botaurus stellaris</i>)	100 000 Ft
20.	Fattyúszerkő (<i>Chlidonias hybrida</i>)	100 000 Ft
21.	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	100 000 Ft
22.	Füleskuvik (<i>Otus scops</i>)	100 000 Ft
23.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	100 000 Ft
24.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	100 000 Ft
25.	Kormos szerkő (<i>Chlidonias niger</i>)	100 000 Ft
26.	Kuvik (<i>Athene noctua</i>)	100 000 Ft
27.	Nagy fülemüle (<i>Luscinia luscinia</i>)	100 000 Ft
28.	Nagy kócsag (<i>Egretta alba</i>)	100 000 Ft
29.	Törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)	100 000 Ft

4.2. Táblázat: Kis-Konda-patak völgyi védett fajok:		
	A) Védett fajok	B) Eszmei érték
1.	Szegélyes vidrapók (<i>Dolomedes fimbriatus</i>)	5 000 Ft
2.	Kisasszony-szitakötő (<i>Calopteryx virgo</i>)	5 000 Ft
3.	Imádkozósáska (<i>Mantis religiosa</i>)	5 000 Ft

4.	Bőrfutrinka (<i>Carabus coriaceus</i>)	5 000 Ft
5.	Kis szarvasbogár (<i>Dorcus parallelipedus</i>)	5 000 Ft
6.	Nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)	10 000 Ft
7.	Nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)	50 000 Ft
8.	Fecskefarkú lepke (<i>Papilio machaon</i>)	10 000 Ft
9.	Kardoslepke (<i>Iphiclides podalirius</i>)	10 000 Ft
10.	Atalantalepke (<i>Vanessa atalanta</i>)	5 000 Ft
11.	Nappali pávaszem (<i>Inachis io</i>)	5 000 Ft
12.	Nagy pávaszem (<i>Saturnia pyri</i>)	50 000 Ft
13.	Barna ásóbéka (<i>Pelobates fuscus</i>)	10 000 Ft
14.	Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>)	10 000 Ft
15.	Zöld varangy (<i>Bufo viridis</i>)	10 000 Ft
16.	Erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>)	10 000 Ft
17.	Kacagó béka (<i>Rana ridibunda</i>)	10 000 Ft
18.	Kecskebéka (<i>Rana esculenta</i>)	10 000 Ft
19.	Kis tavibéka (<i>Rana lessonae</i>)	10 000 Ft
20.	Zöld levelibéka (<i>Hyla arborea</i>)	10 000 Ft
21.	Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)	10 000 Ft
22.	Pettyes göte (<i>Triturus vulgaris</i>)	10 000 Ft
23.	Közönséges tarajosgöte (<i>Triturus cristatus</i>)	50 000 Ft
24.	Fali gyík (<i>Podarcis muralis</i>)	25 000 Ft
25.	Fürge gyík (<i>Lacerta agilis</i>)	25 000 Ft
26.	Zöld gyík (<i>Lacerta viridis</i>)	25 000 Ft
27.	Kockás sikló (<i>Natrix tessellata</i>)	25 000 Ft
28.	Rézsikló (<i>Coronella austriaca</i>)	50 000 Ft
29.	Vízisikló (<i>Natrix natrix</i>)	25 000 Ft
30.	Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)	50 000 Ft
31.	Barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)	50 000 Ft
32.	Barkóscinege (<i>Panurus biarmicus</i>)	50 000 Ft
33.	Berki tücsökmadár (<i>Locustella fluviatilis</i>)	50 000 Ft
34.	Billegető cankó (<i>Actitis hypoleucos</i>)	50 000 Ft
35.	Bíbic (<i>Vanellus vanellus</i>)	50 000 Ft
36.	Búbosbanka (<i>Upopo epops</i>)	50 000 Ft
37.	Búbos pacsirta (<i>Galerida cristata</i>)	50 000 Ft
38.	Búbos vöcsök (<i>Podiceps cristatus</i>)	50 000 Ft
39.	Csörgő réce (<i>Anas crecca</i>)	50 000 Ft
40.	Daru (<i>Grus grus</i>)	50 000 Ft

41.	Erdei fülesbagoly (<i>Asio otus</i>)	50 000 Ft
42.	Fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)	50 000 Ft
43.	Függőcinege (<i>Remis pendulinus</i>)	50 000 Ft
44.	Fürj (<i>Coturnix coturnix</i>)	50 000 Ft
45.	Guvat (<i>Rallus aquaticus</i>)	50 000 Ft
46.	Hamvas küllő (<i>Picus canus</i>)	50 000 Ft
47.	Héja (<i>Accipiter gentilis</i>)	50 000 Ft
48.	Holló (<i>Corvus corax</i>)	50 000 Ft
49.	Jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)	50 000 Ft
50.	Kabasólyom (<i>Falco subbuteo</i>)	50 000 Ft
51.	Kakukk (<i>Cuculus canorus</i>)	50 000 Ft
52.	Kanalas réce (<i>Anas clypeata</i>)	50 000 Ft
53.	Karvaly (<i>Accipiter nisus</i>)	50 000 Ft
54.	Karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	50 000 Ft
55.	Kerti poszáta (<i>Sylvia borin</i>)	50 000 Ft
56.	Kerti rozsdafarkú (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	50 000 Ft
57.	Kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>)	50 000 Ft
58.	Kis fakopáncs (<i>Dendrocopos minor</i>)	50 000 Ft
59.	Közép fakopáncs (<i>Dendrocopos médius</i>)	50 000 Ft
60.	Kis vöcsök (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	50 000 Ft
61.	Nagy őrgébics (<i>Lanius excubitor</i>)	50 000 Ft
62.	Nádi tücsökmadár (<i>Locustella luscinioides</i>)	50 000 Ft
63.	Nyaktekercs (<i>Jynx torquilla</i>)	50 000 Ft
64.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)	50 000 Ft
65.	Szürke gém (<i>Ardea cinerea</i>)	50 000 Ft
66.	Szürke légykapó (<i>Muscicapa striata</i>)	50 000 Ft
67.	Parti fecske (<i>Riparia riparia</i>)	50 000 Ft
68.	Pettyes vízicsibe (<i>Porsana porsana</i>)	50 000 Ft
69.	Vadgerle (<i>Streptopelia turtur</i>)	50 000 Ft
70.	Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)	50 000 Ft
71.	Vörös vércse (<i>Falco tinnunculus</i>)	50 000 Ft
72.	Zöld küllő (<i>Picus viridis</i>)	50 000 Ft
73.	Balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	25 000 Ft
74.	Barázdabillegető (<i>Motacilla alba</i>)	25 000 Ft
75.	Barátcinege (<i>Parus palustris</i>)	25 000 Ft
76.	Barátka (<i>Sylvia atricapilla</i>)	25 000 Ft

77.	Cigány csuk (<i>Saxicola torquata</i>)	25 000 Ft
78.	Citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>)	25 000 Ft
79.	Cserregő nádiposzáta (<i>Acrocephalus scirapeus</i>)	25 000 Ft
80.	Csilpcsálp füzike (<i>Phylloscopus collybita</i>)	25 000 Ft
81.	Csonttollú (<i>Bombicilla garrulus</i>)	25 000 Ft
82.	Csuszka (<i>Sitta europea</i>)	25 000 Ft
83.	Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)	25 000 Ft
84.	Erdei szürkebegy (<i>Prunella modularis</i>)	25 000 Ft
85.	Énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>)	25 000 Ft
86.	Énekes rigó (<i>Turdus philomelos</i>)	25 000 Ft
87.	Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)	25 000 Ft
88.	Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)	25 000 Ft
89.	Fenyőpinty (<i>Fringilla montifringilla</i>)	25 000 Ft
90.	Fenyőrigó (<i>Turdus pilaris</i>)	25 000 Ft
91.	Fenyőszajkó (<i>Nucifraga caryocatactes</i>)	25 000 Ft
92.	Fenyvescinege (<i>Patus ater</i>)	25 000 Ft
93.	Fitiszfüzike (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	25 000 Ft
94.	Foltos nádiposzáta (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)	25 000 Ft
95.	Fülemüle (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	25 000 Ft
96.	Fürj (<i>Coturnix coturnix</i>)	25 000 Ft
97.	Hantmadár (<i>Oenanthe oenanthe</i>)	25 000 Ft
98.	Házi rozsdafarkú (<i>Phoenicurus ochruros</i>)	25 000 Ft
99.	Hegyi fakusz (<i>Certhia familiaris</i>)	25 000 Ft
100.	Kék cinege (<i>Parus caeruleus</i>)	25 000 Ft
101.	Kis poszáta (<i>Sylvia curruca</i>)	25 000 Ft
102.	Kormos légykapó (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	25 000 Ft
103.	Ökörszem (<i>Troglodites troglodites</i>)	25 000 Ft
104.	Örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)	25 000 Ft
105.	Őszapó (<i>Aegithalos caudatus</i>)	25 000 Ft
106.	Meggyvágó (<i>C. coccothraustes</i>)	25 000 Ft
107.	Mezei poszáta (<i>Sylvia communis</i>)	25 000 Ft
108.	Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)	25 000 Ft
109.	Nádi sármány (<i>Emberiza schoeniclus</i>)	25 000 Ft
110.	Nagy őrgébics (<i>Lanius excubitor</i>)	25 000 Ft
111.	Nádirigó (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)	25 000 Ft

112.	Nádi tücsökmadár (<i>Locustella luscinioides</i>)	25 000 Ft
113.	Parti lile (<i>Charadrius dubius</i>)	25 000 Ft
114.	Rozsdás csuk (<i>Saxicola rubetra</i>)	25 000 Ft
115.	Rövidkarmú fakusz (<i>Certhia brachydactyla</i>)	25 000 Ft
116.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)	25 000 Ft
117.	Sarlósfecské (<i>Apus apus</i>)	25 000 Ft
118.	Sárga billegető (<i>Motallia flava</i>)	25 000 Ft
119.	Sárgafejű királyka (<i>Regulus regulus</i>)	25 000 Ft
120.	Sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>)	25 000 Ft
121.	Sisegő füzike (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	25 000 Ft
122.	Sordély (<i>Miliaria calandra</i>)	25 000 Ft
123.	Süvöltő (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	25 000 Ft
124.	Tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	25 000 Ft
125.	Szécinege (<i>Parus major</i>)	25 000 Ft
126.	Vízityúk (<i>Gallinula chloropus</i>)	25 000 Ft
127.	Vörösbegy (<i>Eritacus rubecula</i>)	25 000 Ft
128.	Erdei cickány (<i>Sorex araneus</i>)	25 000 Ft
129.	Mezei cickány (<i>Crocidura leucodon</i>)	25 000 Ft
130.	Keleti cickány (<i>Crocidura suaveolens</i>)	25 000 Ft
131.	Hermelin (<i>Mustela erminea</i>)	50 000 Ft
132.	Közönséges vízicickány (<i>Neomys fodiens</i>)	50 000 Ft
133.	Keleti sün (<i>Erinaceus concolor</i>)	25 000 Ft
134.	Mogyorós pele (<i>Muscardinus avellanarius</i>)	50 000 Ft
135.	Mókus (<i>Sciurus vulgaris</i>)	25 000 Ft
136.	Törpecickány (<i>Sorex minutus</i>)	25 000 Ft
137.	Törpe egér (<i>Micromys minutus</i>)	25 000 Ft
138.	Vakond (<i>Talpa europea</i>)	25 000 Ft

5. Bontovai-tó

Védetté nyilvánítás éve (jogszabály száma): 2004 (10/2004. önkormányzati rendelet)

Terület: 18,3 ha

Helyrajzi szám: 012 (részben), 015 b, c, d, f, 019/6 a, b

GPS: N 46° 23,395' - E 18° 7,051' (a tó gátja)

Tulajdoni helyzet: magántulajdon és önkormányzati tulajdon (012)

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A tőzegbányászat által létrehozott mélyedésben, a Perekaci-árok vízfolyásának felduzzasztásával létrehozott halastó és környékének fás élőhelyei a környező „agrársivatagban” üde színfoltot jelentenek és egyben fajgazdag élővilág számára biztosítanak élőhelyet és táplálkozóterületet. A vizes élőhelyi jellegből adódóan különösen kétéltű-, hüllő- és madárfaunája értékes. A védett természeti területen eddig megfigyelt madárfajok száma meghaladja a százat, amelynek közel a fele költ is a területen.

6. Nyerges-erdő és -horgásztó

Védetté nyilvánítás éve (jogszába száma): 2004 (10/2004. önkormányzati rendelet)

Terület: 78,24 ha

Helyrajzi szám: 0395, 0396, 0398/1, 0399/7, 0399/8, 0399/10, 0399/11, 7901, 7902, 7903, 7904, 7905, 7906, 7907, 7908

GPS: N 46° 20,453' - E 18° 6,020' (Nyerges-erdő súlyponti koordináta), N 46° 20,698' - E 18° 6,228' (Nyergesi-horgásztó gátja)

Tulajdoni helyzet: magántulajdonosok és önkormányzati tulajdon (7901, 0399/7)

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

Nyerges-erdő: A környező mezőgazdasági területek között szigetszerűen megjelenő viszonylag nagy kiterjedésű, idős, természetközeli állapotú dombvidéki gyertyános-kocsányos tölgyes. Az erdő kiváló fészkelőterületet biztosít számos ritka, védett madárfaj számára, és denevérfaunája is jelentős. Az erdő aljnövényzetében ritka, védett növényfajok élnek.

Az erdő tőfelőli szélén álló, tömegarányaiban, díszítőelemeiben a Monarchia századfordulós fürdőépületeinek hangulatát idéző „svájci lak” (Csery-villa) és a kis Schréter ház értékes építészeti és látványelemek.

Feltételezhetően részben a mai erdő alatt vannak a középkori Nyerges-pusztai település maradványai, amelynek területét régészeti lelőhelyként tartják nyilván.

Nyergesi-horgásztó: A három tóból álló, mesterséges eredetű tó-együttes értékes vizes élőhely, ritka, védett állatfajok, például vízisikló (*Natrix natrix*) és mocsári teknős (*Emis orbicularis*) előfordulásával.

Az erdő és a horgásztó környéke változatos, természetszerű benyomást keltő tájképi együttes, nyílt vízfelülettel, a tóparton gyepes, ligetes területekkel, a tó D-i partján természetszerű erdővel, É-i partján hétvégi házakkal tarkított szőlőkkel.

6.1. Táblázat:

Nyerges erdő- és horgásztó környékén élő fokozottan védett fajok listája:

	<i>A) Fokozottan védett fajok</i>	<i>B) Eszmei érték</i>
1.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	500 000 Ft
2.	Sárszalonna (<i>Gallinago gallinago</i>)	250 000 Ft
3.	Vidra (<i>Lutra lutra</i>)	250 000 Ft
4.	Törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)	100 000 Ft

6.2. Táblázat:

Nyerges erdő- és horgásztó környékén élő védett fajok listája:

	<i>A) Védett fajok</i>	<i>B) Eszmei érték</i>
1.	Kisasszony-szitakötő (<i>Calopteryx virgo</i>)	5 000 Ft

2.	Bőrfutrinka (<i>Carabus coriaceus</i>)	5 000 Ft
3.	Kis szarvasbogár (<i>Dorcus paralellipipedus</i>)	5 000 Ft
4.	Nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)	10 000 Ft
5.	Nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)	50 000 Ft
6.	Fecskefarkú lepke (<i>Papilio machaon</i>)	10 000 Ft
7.	Kardoslepke (<i>Iphiclides podalirius</i>)	10 000 Ft
8.	Nappali pávaszem (<i>Aglaia io</i>)	5 000 Ft
9.	Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>)	10 000 Ft
10.	Zöld varangy (<i>Bufo viridis</i>)	10 000 Ft
11.	Erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>)	10 000 Ft
12.	Kacagó béka (<i>Rana ridibunda</i>)	10 000 Ft
13.	Kecskebéka (<i>Rana esculenta</i>)	10 000 Ft
14.	Kis tavibéka (<i>Rana lessonae</i>)	10 000 Ft
15.	Zöld levelibéka (<i>Hyla arborea</i>)	10 000 Ft
16.	Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)	10 000 Ft
17.	Pettyes göte (<i>Triturus vulgaris</i>)	10 000 Ft
18.	Közönséges tarajosgöte (<i>Triturus cristatus</i>)	50 000 Ft
19.	Erdei sikló (<i>Elaphe longissima</i>)	50 000 Ft
20.	Lábatlan gyík (<i>Anguis fragilis</i>)	25 000 Ft
21.	Kockás sikló (<i>Natrix tessellata</i>)	25 000 Ft
22.	Rézsikló (<i>Coronella austriaca</i>)	50 000 Ft
23.	Vízisikló (<i>Natrix natrix</i>)	25 000 Ft
24.	Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)	50 000 Ft
25.	Berki tücsökmadár (<i>Locustella fluviatilis</i>)	50 000 Ft
26.	Billegető cankó (<i>Actitis hypoleucos</i>)	50 000 Ft
27.	Erdei fülesbagoly (<i>Asio otus</i>)	50 000 Ft
28.	Fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)	50 000 Ft
29.	Guvat (<i>Rallus aquaticus</i>)	50 000 Ft
30.	Héja (<i>Accipiter gentilis</i>)	50 000 Ft
31.	Holló (<i>Corvus corax</i>)	50 000 Ft
32.	Jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)	50 000 Ft
33.	Kabasólyom (<i>Falco subbuteo</i>)	50 000 Ft
34.	Kakukk (<i>Cuculus canorus</i>)	50 000 Ft
35.	Karvaly (<i>Accipiter nisus</i>)	50 000 Ft
36.	Közép fakopáncs (<i>Dendrocopos médius</i>)	50 000 Ft
37.	Kis fakopáncs (<i>Dendrocopos minor</i>)	50 000 Ft
38.	Kis vöcsök (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	50 000 Ft
39.	Nyaktekercs (<i>Jynx torquilla</i>)	50 000 Ft

40.	Szürke gém (<i>Ardea cinerea</i>)	50 000 Ft
41.	Szürke légykapó (<i>Muscicapa striata</i>)	50 000 Ft
42.	Pettyes vízicsibe (<i>Porsana porsana</i>)	50 000 Ft
43.	Vadgerle (<i>Streptopelia turtur</i>)	50 000 Ft
44.	Vetési varjú (<i>Corvus frugillegus</i>)	50 000 Ft
45.	Zöld küllő (<i>Picus viridis</i>)	50 000 Ft
46.	Balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	25 000 Ft
47.	Barázdabillegő (<i>Motacilla alba</i>)	25 000 Ft
48.	Barátcinege (<i>Parus palustris</i>)	25 000 Ft
49.	Barátka (<i>Sylvia atricapilla</i>)	25 000 Ft
50.	Citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>)	25 000 Ft
51.	Csilpcsalp füzike (<i>Phylloscopus collybita</i>)	25 000 Ft
52.	Csuszka (<i>Sitta europea</i>)	25 000 Ft
53.	Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)	25 000 Ft
54.	Erdei szürkebegy (<i>Prunella modularis</i>)	25 000 Ft
55.	Énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>)	25 000 Ft
56.	Énekes rigó (<i>Turdus philomelos</i>)	25 000 Ft
57.	Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)	25 000 Ft
58.	Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)	25 000 Ft
59.	Fenyőpinty (<i>Fringilla montifringilla</i>)	25 000 Ft
60.	Fenyőrigó (<i>Turdus pilaris</i>)	25 000 Ft
61.	Foltos nádiposzáta (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)	25 000 Ft
62.	Fülemüle (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	25 000 Ft
63.	Kék cinege (<i>Parus caeruleus</i>)	25 000 Ft
64.	Kis poszáta (<i>Sylvia curruca</i>)	25 000 Ft
65.	Kormos légykapó (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	25 000 Ft
66.	Ökörszem (<i>Troglodites troglodites</i>)	25 000 Ft
67.	Örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)	25 000 Ft
68.	Őszapó (<i>Aegithalos caudatus</i>)	25 000 Ft
69.	Meggyvágó (<i>C. coccothraustes</i>)	25 000 Ft
70.	Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)	25 000 Ft
71.	Nádirigó (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)	25 000 Ft
72.	Rövidkarmú fakusz (<i>Certhia brachydactyla</i>)	25 000 Ft
73.	Sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>)	25 000 Ft
74.	Sisegő füzike (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	25 000 Ft
75.	Tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	25 000 Ft
76.	Szécinege (<i>Parus major</i>)	25 000 Ft
77.	Vízityúk (<i>Gallinula chloropus</i>)	25 000 Ft

78.	Vörösbegy (<i>Eritacus rubecula</i>)	25 000 Ft
79.	Hermelin (<i>Mustela erminea</i>)	50 000 Ft
80.	Közönséges vízicickány (<i>Neomys fodiens</i>)	50 000 Ft
81.	Vízi denevér (<i>Myotis daubentoni</i>)	50 000 Ft
82.	Mogyorós pele (<i>Muscardinus avellanarius</i>)	50 000 Ft
83.	Nagy pele (<i>Glis glis</i>)	50 000 Ft
84.	Erdei cickány (<i>Sorex araneus</i>)	25 000 Ft
85.	Mezei cickány (<i>Crocidura leucodon</i>)	25 000 Ft
86.	Keleti cickány (<i>Crocidura suaveolens</i>)	25 000 Ft
87.	Keleti sün (<i>Erinaceus concolor</i>)	25 000 Ft
88.	Mókus (<i>Sciurus vulgaris</i>)	25 000 Ft
89.	Közönséges törpedenevér (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	25 000 Ft
90.	Vakond (<i>Talpa europea</i>)	25 000 Ft
91.	Törpecickány (<i>Sorex minutus</i>)	25 000 Ft
92.	Törpe egér (<i>Micromys minutus</i>)	25 000 Ft

7. Dombóvári „tűzlepkés-rétek”

Védetté nyilvánítás éve (jogszabály száma): 2004 (10/2004. önkormányzati rendelet)

Terület: 187,45 ha

Helyrajzi szám: 0353/3, 0353/4, 0362/4, 0364/13, 0364/14, 0364/35, 0364/36, 0364/37, 0364/38, 0364/20, 0364/21, 0357/4, 0357/5, 0357/6, 0357/7, 0357/8, 0367

GPS: N 46° 21,901' - E 18° 06,892' (Dosztányi-berek – súlyponti koordináta), N 46° 22,041' - E 18° 5,633' (Szőlőhegyi-rét – súlyponti koordináta)

Tulajdoni helyzet: állami tulajdon és magántulajdonosok

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A Kapos-völgy alacsony fekvésű területeinek kiszáradó láprétjei számos ritka, védett faj élőhelye és táplálkozóterülete. Kiemelkedő jelentőségű az igen ritka havasi tűzlepke (*Palaeochrysophan hippothoe*) előfordulása. A faj territoriális viselkedésű, szűkebb élőhelyét ritkán hagyja el, így megőrzésének hatékony eszköze a területi védelem. A berek a jelentős dombóvári fehér gólya (*Ciconia ciconia*) állomány táplálkozóterülete, tavaszi vízborított állapotában a vonuló vízimadarak fontos pihenőhelye, táplálkozóterülete. Az 1980 óta folyó ornitológiai megfigyelések során már 165 madárfajt észleltek. A terület a Kapos menti regionális jelentőségű ökológiai folyosó része.

7.1. Táblázat: Dombóvári tűzlepkés réteken élő fokozottan védett fajok		
	A) Fokozottan védett fajok	B) Eszmei érték
1.	Nagy póling (<i>Numenius arquata</i>)	500 000 Ft
2.	Sárszalonna (<i>Gallinago gallinago</i>)	250 000 Ft
3.	Nagy goda (<i>Limosa limosa</i>)	250 000 Ft
4.	Vidra (<i>Lutra lutra</i>)	250 000 Ft
5.	Böjti réce (<i>Anas querquedula</i>)	100 000 Ft
6.	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	100 000 Ft
7.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)	100 000 Ft
8.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	100 000 Ft
9.	Nagy fülemüle (<i>Luscinia luscinia</i>)	100 000 Ft
10.	Nagy kócsag (<i>Egretta alba</i>)	100 000 Ft

7.2. Táblázat: Dombóvári tűzlepkés réteken élő védett fajok		
	A) Védett fajok	B) Eszmei érték
1.	Folyami rák (<i>Astacus astacus</i>)	50 000 Ft
2.	Fecskefarkú lepke (<i>Papilio machaon</i>)	10 000 Ft
3.	Kardoslepke (<i>Iphiclides podalirius</i>)	10 000 Ft
4.	Imádkozósáska (<i>Mantis religiosa</i>)	5 000 Ft
5.	Bőrfutrinka (<i>Carabus coriaceus</i>)	5 000 Ft
6.	Kisasszony-szitakötő (<i>Calopteryx virgo</i>)	5000 Ft
7.	Havasi tűzlepke (<i>Palaeochrysophan hippothoe</i>)	5000 Ft
8.	Atalanta lepke (<i>Vanessa atalanta</i>)	5 000 Ft
9.	Nappali pávaszem (<i>Inachis io</i>)	5 000 Ft
10.	Közönséges tarajosgöte (<i>Triturus cristatus</i>)	50 000 Ft
11.	Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>)	10 000 Ft

12.	Erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>)	10 000 Ft
13.	Kecskebéka (<i>Rana esculenta</i>)	10 000 Ft
14.	Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)	10 000 Ft
15.	Pettyes göte (<i>Triturus vulgaris</i>)	10 000 Ft
16.	Fürge gyík (<i>Lacerta agilis</i>)	25 000 Ft
17.	Vízisikló (<i>Natrix natrix</i>)	25 000 Ft
18.	Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)	50 000 Ft
19.	Barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)	50 000 Ft
20.	Berki tücsökmadár (<i>Locustella fluviatilis</i>)	50 000 Ft
21.	Bíbic (<i>Vanellus vanellus</i>)	50 000 Ft
22.	Billegető cankó (<i>Actitis hypoleucos</i>)	50 000 Ft
23.	Búbosbanka (<i>Upopo epops</i>)	50 000 Ft
24.	Csörgő réce (<i>Anas crecca</i>)	50 000 Ft
25.	Daru (<i>Grus grus</i>)	50 000 Ft
26.	Erdei fülesbagoly (<i>Asio otus</i>)	50 000 Ft
27.	Fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)	50 000 Ft
28.	Fürj (<i>Coturnix coturnix</i>)	50 000 Ft
29.	Guvat (<i>Rallus aquaticus</i>)	50 000 Ft
30.	Héja (<i>Accipiter gentilis</i>)	50 000 Ft
31.	Holló (<i>Corvus corax</i>)	50 000 Ft
32.	Jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)	50 000 Ft
33.	Kabasólyom (<i>Falco subbuteo</i>)	50 000 Ft
34.	Kanalas réce (<i>Anas clypeata</i>)	50 000 Ft
35.	Kakukk (<i>Cuculus canorus</i>)	50 000 Ft
36.	Karvaly (<i>Accipiter nisus</i>)	50 000 Ft
37.	Karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)	50 000 Ft
38.	Kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>)	50 000 Ft
39.	Kerti poszáta (<i>Sylvia borin</i>)	50 000 Ft
40.	Kerti rozsdafarkú (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	50 000 Ft
41.	Kis vöcsök (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	50 000 Ft
42.	Nagy őrgébics (<i>Lanius excubitor</i>)	50 000 Ft
43.	Nyaktekercs (<i>Jynx torquilla</i>)	50 000 Ft
44.	Réti tücsökmadár (<i>L. naevia</i>)	50 000 Ft
45.	Szürke gém (<i>Ardea cinerea</i>)	50 000 Ft
46.	Parti fecske (<i>Riparia riparia</i>)	50 000 Ft
47.	Pettyes vízicsibe (<i>Porsana porsana</i>)	50 000 Ft
48.	Vadgerle (<i>Streptopelia turtur</i>)	50 000 Ft
49.	Vetési varjú (<i>Corvus frugillegus</i>)	50 000 Ft

50.	Vörös vércse (<i>Falco tinnunculus</i>)	50 000 Ft
51.	Zöld küllő (<i>Picus viridis</i>)	50 000 Ft
52.	Balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	25 000 Ft
53.	Barázdabillegető (<i>Motacilla alba</i>)	25 000 Ft
54.	Barátka (<i>Sylvia atricapilla</i>)	25 000 Ft
55.	Cigány csuk (<i>Saxicola torquata</i>)	25 000 Ft
56.	Citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>)	25 000 Ft
57.	Csilpcsálp füzike (<i>Phylloscopus collybita</i>)	25 000 Ft
58.	Erdei szürkebegy (<i>Prunella modularis</i>)	25 000 Ft
59.	Énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>)	25 000 Ft
60.	Énekes rigó (<i>Turdus philomelos</i>)	25 000 Ft
61.	Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)	25 000 Ft
62.	Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)	25 000 Ft
63.	Fenyőpinty (<i>Fringilla montifringilla</i>)	25 000 Ft
64.	Fitiszfüzike (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	25 000 Ft
65.	Foltos nádiposzáta (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)	25 000 Ft
66.	Fülemüle (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	25 000 Ft
67.	Fürj (<i>Coturnix coturnix</i>)	25 000 Ft
68.	Hantmadár (<i>Oenanthe oenanthe</i>)	25 000 Ft
69.	Kis poszáta (<i>Sylvia curruca</i>)	25 000 Ft
70.	Kormos légykapó (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	25 000 Ft
71.	Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)	25 000 Ft
72.	Nádi sármány (<i>Emberiza schoeniclus</i>)	25 000 Ft
73.	Nagy örgébics (<i>Lanius excubitor</i>)	25 000 Ft
74.	Nádirigó (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)	25 000 Ft
75.	Parti lile (<i>Charadrius dubius</i>)	25 000 Ft
76.	Rozsdás csuk (<i>Saxicola rubetra</i>)	25 000 Ft
77.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)	25 000 Ft
78.	Sarlósfecské (<i>Apus apus</i>)	25 000 Ft
79.	Sárga billegető (<i>Motacilla flava</i>)	25 000 Ft
80.	Sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>)	25 000 Ft
81.	Sisegő füzike (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	25 000 Ft
82.	Sordély (<i>Miliaria calandra</i>)	25 000 Ft
83.	Tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	25 000 Ft
84.	Szécinege (<i>Parus major</i>)	25 000 Ft
85.	Vízityúk (<i>Gallinula chloropus</i>)	25 000 Ft
86.	Vörösbegy (<i>Eritacus rubecula</i>)	25 000 Ft
87.	Közönséges vízicickány (<i>Neomys fodiens</i>)	50 000 Ft

88.	Csalitjáró pocok (<i>Microtus agrestis</i>)	25 000 Ft
89.	Erdei cickány (<i>Sorex araneus</i>)	25 000 Ft
90.	Mezei cickány (<i>Crocidura leucodon</i>)	25 000 Ft
91.	Keleti cickány (<i>Crocidura suaveolens</i>)	25 000 Ft
92.	Keleti sün (<i>Erinaceus concolor</i>)	25 000 Ft
93.	Vakond (<i>Talpa europea</i>)	25 000 Ft
94.	Törpecickány (<i>Sorex minutus</i>)	25 000 Ft
95.	Törpe egér (<i>Micromys minutus</i>)	25 000 Ft

8. Tüskei tölgyes maradványerdő

Védetté nyilvánítás éve (jogszabály száma): 2004 (10/2004. önkormányzati rendelet)

Terület: 3,46 ha

Helyrajzi szám: 4587, 4588 (részben), 4589, 4577/1

GPS: N 46° 23,718' - E 18° 9,026' (súlyponti koordináta)

Tulajdoni helyzet: magántulajdon

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A síkvidéki cseres tölgyesek természetközeli állapotú maradványfoltja. A faállomány 50-100 éves, cserjeszintje sűrű. Az erdő kiváló madárélőhely.

9. Gunarasi parkerdő

Védetté nyilvánítás éve (jogszába száma): 2007 (10/2004. önkormányzati rendelet; beiktatta a 11/2007.(II.22.) rendelet)

Területe: 9, 9680 ha

Helyrajzi szám: 4898

GPS: N 46° 24,165' - E 18° 9,568' (súlyponti koordináta)

Tulajdoni helyzet: magántulajdon (osztatlan közös tulajdon)

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A vegyes fajösszetételű (tölgy, gyertyán, hárs, nyír, platán, juhar, lucfenyő, erdei fenyő, feketefenyő, vörösfenyő, akác), 40-50 éves erdő a szovjet-magyar barátság emlékére ültetett egykori Komszomol-park helyén nőtt. A parkerdő rekreációs szerepe – Gunaras közeli elhelyezkedésének és a 2000-es évek elején benne kialakított nordic walking útvonalnak köszönhetően – kiemelkedő.

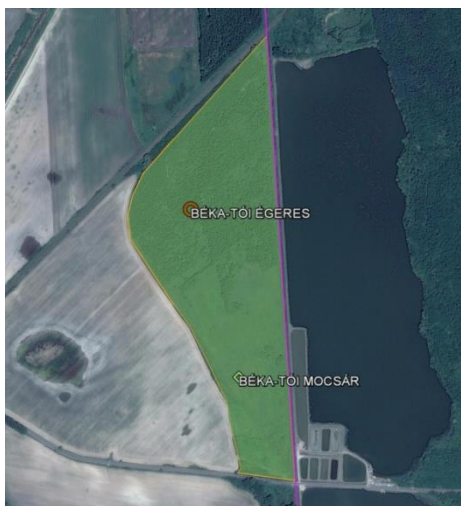
Az erdőben a védett fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*) kb. 600 egyedet számláló állománya él. Az erdő másik védett növényfaja a karcsú orbáncfű (*Hypericum elegans*). Kiváló madárélőhely, több védett madárfaj – például a közép és a nagy fakopáncs (*Dendrocopus medius* és *D. major*) közép és nagy tarkaharkály, a karvaly (*Accipiter nisus*) – élőhelye. A hüllők közül bizonyított a fürge gyík (*Lacerta agilis*), a lábatlan gyík vagy törékeny kuszma (*Anguis fragilis*) és a rézsikló (*Coronella austriaca*) előfordulása. A nyírfában gazdag területek két védett gombafaja a nyírfa-galambgomba (*Russula betularum*) és a halványuló galambgomba (*Russula pulchella*).

10. Béka-tói mocsár és égeres

Területe: 37 ha

Helyrajzi szám: 0319/b, c, d

GPS: N 46° 23,098' - E 18° 10,975' (nyílt élőhelyek – súlyponti koordináta); N 46° 23,375' - E 18° 10,861' (égeres – súlyponti koordináta)

Tulajdoni helyzet: magántulajdon

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A mozaikos megjelenésű vizes élőhely a jelentős dombóvári fehér gólya (*Ciconia ciconia*) állomány fontos táplálkozóterülete, madárvonuláskor – a szomszédos halastavakkal együtt – kiváló pihenő- és táplálkozóterület. A terület D-i része nyilvántartott régészeti lelőhely, ahol egy XVI-XVII. századi, Crna Gora környékéről származó iflák közösség temetőjét tárták fel. A területről bronzkori és római kori telepobjektumok is előkerültek. Az északi részén elhelyezkedő égeresben kócsagtelep van.

10.1. Táblázat: Béka-tói mocsár és égeres területén élő fokozottan védett fajok		
	A) Fokozottan védett fajok	B) Eszmei érték
1.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	500 000 Ft
2.	Haris (<i>Crex crex</i>)	500 000 Ft
3.	Sárszalonna (<i>Gallinago gallinago</i>)	250 000 Ft
4.	Kis kócsag (<i>Egretta garzetta</i>)	250 000 Ft
5.	Bakcsó (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	100 000 Ft
6.	Bölgébika (<i>Botaurus stellaris</i>)	100 000 Ft
7.	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	100 000 Ft
8.	Nagy kócsag (<i>Egretta alba</i>)	100 000 Ft

10.2. Táblázat: Béka-tói mocsár és égeres területén élő védett fajok		
	A) Védett fajok	B) Eszmei érték
1.	Kisasszony-szitakötő (<i>Calopteryx virgo</i>)	5 000 Ft
2.	Kecskebéka (<i>Rana esculenta</i>)	10 000 Ft
3.	Zöld levelibéka (<i>Hyla arborea</i>)	10 000 Ft

4.	Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)	10 000 Ft
5.	Vízisikló (<i>Natrix natrix</i>)	25 000 Ft
6.	Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)	50 000 Ft
7.	Barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)	50 000 Ft
8.	Berki tücsökmadár (<i>Locustella fluviatilis</i>)	50 000 Ft
9.	Bíbic (<i>Vanellus vanellus</i>)	50 000 Ft
10.	Billegető cankó (<i>Actitis hypoleucos</i>)	50 000 Ft
11.	Fürj (<i>Coturnix coturnix</i>)	50 000 Ft
12.	Kabasólyom (<i>Falco subbuteo</i>)	50 000 Ft
13.	Kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>)	50 000 Ft
14.	Nagy örgébics (<i>Lanius excubitor</i>)	50 000 Ft
15.	Nádi tücsökmadár (<i>Locustella luscinioides</i>)	50 000 Ft
16.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)	50 000 Ft
17.	Szürke gém (<i>Ardea cinerea</i>)	50 000 Ft
18.	Cigány csuk (<i>Saxicola torquata</i>)	25 000 Ft
19.	Énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>)	25 000 Ft
20.	Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)	25 000 Ft
21.	Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)	25 000 Ft
22.	Foltos nádiposzáta (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)	25 000 Ft
23.	Nagy örgébics (<i>Lanius excubitor</i>)	25 000 Ft
24.	Nádirigó (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)	25 000 Ft
25.	Nádi tücsökmadár (<i>Locustella luscinioides</i>)	25 000 Ft
26.	Parti lile (<i>Charadrius dubius</i>)	25 000 Ft
27.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)	25 000 Ft
28.	Tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)	25 000 Ft
29.	Szécinege (<i>Parus major</i>)	25 000 Ft
30.	Hermelin (<i>Mustela erminea</i>)	50 000 Ft
31.	Közönséges vízicickány (<i>Neomys fodiens</i>)	50 000 Ft
32.	Erdei cickány (<i>Sorex araneus</i>)	25 000 Ft
33.	Törpecickány (<i>Sorex minutus</i>)	25 000 Ft
34.	Törpe egér (<i>Micromys minutus</i>)	25 000 Ft

11. Banya-völgyi tölgyes

Területe: 1 ha

Helyrajzi szám: 0215/2 (részben), 0218 (részben), 0220/4 (részben)

GPS: N 46° 25,336' - E 18° 10,149' (ÉNy), N 46° 25,414' - E 18° 10,063' (ÉK), N 46° 25,283' - E 18° 10,100' (DNy), N 46° 25,288' - E 18° 10,117' (DK) (sarokpont koordináták)

Tulajdoni helyzet: állami tulajdon (0215/2, 0218) és magántulajdon (0220/4)

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A Nagy-Konda-patakot keskeny sávban kísérő természetszerű erdő. Az idős, nagyméretű kocsányos tölgyek közé több idős mezei juhar is vegyül. Az egyik nagyméretű kocsányos tölgyön fokozottan védett rétisas (*Haliaeetus albicilla*) fészkel és költ.

12. Mágocsi úti tölgyes

Területe: 0,45 ha

Helyrajzi szám: 0322/29 (részben)

GPS: N 46° 22,907' - E 18° 11,028' (súlyponti koordináta)

Tulajdoni helyzet: magántulajdon

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A kicsiny természetszerű élőhelyen idős, nagyméretű kocsányos tölgyek fordulnak elő.

13. Bontovai erdő

Területe: 7,55 ha

Helyrajzi szám: 013/1 (részben)

GPS: N 46° 24,690' - E 18° 6,579' (ÉNy), N 46° 24,705' - E 18° 6,643' (ÉK), N 46° 24,274' - E 18° 6,630' (DNy), N 46° 24,281' - E 18° 6,736' (DK) (sarokpont koordináták)

Tulajdoni helyzet: magántulajdon

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

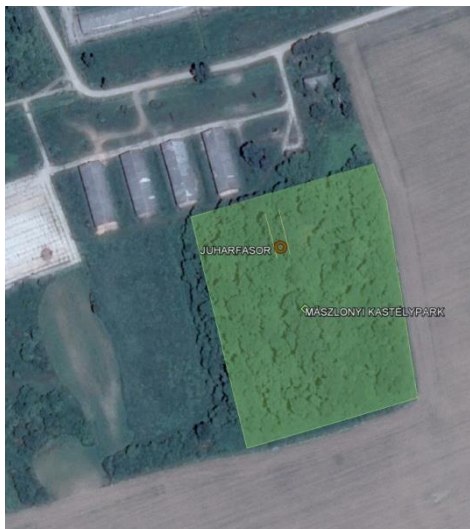
A Perekaci-árok vízfolyása mentén elhelyezkedő, vegyes fajösszetételű (kocsánytalan tölgy, magas kőris, fekete dió stb.), egykor feltehetően mezővédő erdősávként ültetett erdő. Az erdőben fokozottan védett rétisas (*Haliaeetus albicilla*) és védett holló (*Corvus corax*) fészkel.

14. Mászlonyi kastélypark

Területe: 2,33 ha

Helyrajzi szám: 6114/1, 2

GPS: N 46° 25,331' - E 18° 6,729' (súlyponti koordináta), N 46° 25,358' - E 18° 6,713' (juharfasor)

Tulajdoni helyzet: magántulajdon (6114/1) és állami tulajdon (6114/2)

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

A Dőry család egykori kastélyát körbevevő park maradványa. A ma zárt erdő benyomását keltő területen még megtalálhatók az egykori park idős faegyedei (pl. a kastély mellett álló lucfenyő, vadgesztenyék, feketediók), helyenként a kert kompozíciós elemei (pl. a kastélyhoz vezető juhar fasor) is felismerhetők.

15. Gunarasi agyagbánya partifecske költőtelepe

Területe: 0,02 ha

Helyrajzi szám: 0295/5 (részben)

GPS: N 46° 24,481' - E 18° 10,557'

Tulajdoni helyzet: magántulajdon

Természetvédelmi jelentőség rövid bemutatása:

Az anyagkitermelés után hátrahagyott, később mesterségesen kialakított löszfalban partifecske (*Riparia riparia*) költőtelep van.

16. Fasorok, facsoportok, faegyedek

(1) Hunyadi téri fák, fasorok

<i>Hely:</i>	Hunyadi tér - Hrsz.: 782/4, 51/7
<i>GPS:</i>	N 46° 22,537' - E 18° 7,710' (DK), N 46° 22,576' - E 18° 7,688' (DNy), N 46° 22,686' - E 18° 7,743' (ÉK), N 46° 22,679' - E 18° 7,704' (ÉNy)
<i>Fafaj:</i>	juhar (47 db), platán (46 db), japánakác (20 db), hárs (8 db), kőris (1 db)
<i>Jellemzés:</i>	páros oldal: hármass fasor (platán és juhar) páratlan oldal: kettős fasor (vegyes) jellemző magasság = 12-20 m, jellemző törzskerület: juhar – 150-210 cm; platán: 320-400 cm; japánakác – 170-190 cm
<i>Jelentőség:</i>	a Hamulyák Mihály által a XX. század elején megalkotott „Eszterházy sétatér” településképi, kultúrtörténeti és dendrológiai értéket képvisel

(2) Arany János téri fák

<i>Hely:</i>	Arany János tér – Hrsz.: 222
<i>GPS:</i>	N 46° 22,248' - E 18° 7,602' (súlyponti koordináta)
<i>Fafajok:</i>	hárs (3 db), kőris (3 db), juhar (5 db), vadgesztenye (5 db)
<i>Jellemzés:</i>	jellemző magasság = 9-15 m, jellemző törzskerület: hárs – 320-340 cm; kőris – 240-260 cm; vadgesztenye: 220-240 cm
<i>Jelentőség:</i>	településképi, kultúrtörténeti, dendrológiai

²(3)

² Hatályon kívül helyezte a 23/2023. (VI. 30.) R., a hatályvesztés napja: 2023. július 1.

(4) Horvay János utcai gömbkőris fasor

<i>Hely:</i>	Horvay János utca – Hrsz.: 3411/5
<i>GPS:</i>	N 46° 23,329' - E 18° 9,686' (a fasor K-i vége), N 46° 23,136' - E 18° 8,615' (a fasor Ny-i vége)
<i>Fafaj:</i>	gömbkőris (106 db)
<i>Jellemzés:</i>	egyoldali fasor; jellemző magasság= 7 m, jellemző törzskerület: 180-220 cm
<i>Jelentőség:</i>	településképi

³(5)

(6) Dőry platán

<i>Hely:</i>	Bajcsy-Zsilinszky utca 24. (az egykori Dőry kastély mellett) – Hrsz.: 1964
<i>GPS:</i>	N 46° 22,501' - E 18° 8,361'
<i>Fafaj:</i>	platán
<i>Jellemzés:</i>	magasság= 25 m, törzskerület: 510 cm
<i>Jelentőség:</i>	dendrológiai, kultúrtörténeti; az egykori Dőry kastély körüli park maradványa; valószínűleg ez a példány a város legöregebb platánja

⁴(7)

(8) Szabadság utcai többtörzsű platán

<i>Hely:</i>	Szabadság utca 6. (Platán Otthon, Egyesített Szociális Intézmény, belső udvar) – Hrsz.: 782/4
<i>GPS:</i>	N 46° 22,335' - E 18° 7,652'
<i>Fafaj:</i>	platán
<i>Jellemzés:</i>	magasság= 22 m, törzskerület: 488 cm
<i>Jelentőség:</i>	dendrológiai

(9) Szabadság utcai „Pinokkió” platán

<i>Hely:</i>	Szabadság utca 8. (Biztos Kezdet Gyermekház, belső udvar) – Hrsz.: 782/4
<i>GPS:</i>	N 46° 22,355' - E 18° 7,651'
<i>Fafaj:</i>	platán
<i>Jellemzés:</i>	magasság= 20 m, törzskerület: 445 cm
<i>Jelentőség:</i>	dendrológiai

³ Hatályon kívül helyezte a 23/2023. (VI. 30.) R., a hatályvesztés napja: 2023. július 1.

⁴ Hatályon kívül helyezte a 23/2023. (VI. 30.) R., a hatályvesztés napja: 2023. július 1.

(10) Helytörténeti Múzeum kertjének idős fái

Hely: Szabadság utca 16. (Helytörténeti Múzeum, hátsó kert) – Hrsz.: 7/2
GPS: N 46° 22,469' - E 18° 7,625'
Fafaj: platán
Jellemzés: magasság= 25 m, törzskerület: 419 cm
Jelentőség: dendrológiai, településképi, kultúrtörténeti; az egykori Szolgabírói-lak körüli park maradványa

Hely: Szabadság utca 16. (Helytörténeti Múzeum, hátsó kert)
GPS: N 46° 22,479' - E 18° 7,627'
Fafaj: hárs
Jellemzés: magasság= 22 m, törzskerület: 342 cm
Jelentőség: dendrológiai, településképi, kultúrtörténeti; az egykori Szolgabírói-lak körüli park maradványa

Hely: Szabadság utca 16. (Helytörténeti Múzeum, előkert)
GPS: N 46° 22,484' - E 18° 7,657'
Fafaj: fekete dió
Jellemzés: magasság= 18 m, törzskerület: 397 cm
Jelentőség: dendrológiai, településképi, kultúrtörténeti; az egykori Szolgabírói-lak körüli park maradványa, így kultúrtörténeti szempontból is jelentős

(11) Szent Flórián-szobor vadgesztenyéi

Hely: Erzsébet utca 48. (Szent Flórián szobra) – Hrsz.: 267
GPS: N 46° 22,470' - E 18° 7,379'
Fafaj: vadgesztenye (2 db)
Jellemzés: magasság= 14-14m, törzskerület: 210 és 180 cm
Jelentőség: településképi

(12) Teleki utcai fehér nyár

Hely: Teleki utca 8-10. – Hrsz.: 472/7
GPS: N 46° 22,875' - E 18° 7,717'
Fafaj: fehér nyár
Jellemzés: magasság= 18 m, törzskerület: 390 cm
Jelentőség: településképi

(13) Hunyadi téri facsoport

Hely: a Hunyadi téri üzletközpont előtti teresedés
GPS: N 46° 22,753' - E 18° 7,700' (súlyponti koordináta)
Fafaj: vadgesztenye (5 db) és platán (2 db)
Jellemzés: jellemző magasság= 18-20 m, jellemző törzskerület: 180-220 cm

Jelentőség: dendrológiai, településképi

(14) Árpád utcai gömbkőris fasor

Hely: Árpád utca
GPS: N 46° 23,167' - E 18° 7,989' (a fasor É-i vége)
N 46° 22,861' - E 18° 7,815' (a fasor D-i vége)
Fafaj: gömbkőris (112 db)
Jellemzés: kétoldali fasor
jellemző magasság = 7-8 m, jellemző törzskerület: 170-210 cm
Jelentőség: településképi

(15) Óvodakerti vadgesztenye

Hely: Erzsébet utca 29.
GPS: N 46° 22,422' - E 18° 7,454'
Fafaj: vadgesztenye
Jellemzés: magasság= 15 m, törzskerület: 362 cm
Jelentőség: településképi

(16) Hóvirág utcai mocsárciprus

Hely: Kertváros, Hóvirág utca
GPS: N 46° 23,049' - E 18° 7,532'
Fafaj: mocsárciprus (*Taxodium distichum*)
Jellemzés: magasság = 9 m, törzskerület: 187 cm
Jelentőség: dendrológiai és településképi
Megjegyzés: helyi szintű védelemre javasolt

(17) Hunyadi téri oszlopos gyertyán

Hely: Hunyadi tér, a Tinódi Lantos Sebestyén szobor mellett
GPS: N 46° 22,658' - E 18° 7,753'
Fafaj: oszlopos gyertyán (*Carpinus betulus* `Fastigiata`)
Jellemzés: magasság= 5,5 m, törzskerület: 42 cm
Jelentőség: dendrológiai és településképi